

Adam RUŻYCZKA

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji, Katedra Melioracji i Kształtowania Środowiska

al. Mickiewicza 21, 31-120, Kraków

tel. 12 6372960

e-mail: rmruzycz@cyf-kr.edu.pl

WRAŻENIA ZMYSŁOWE I DETEKcja SYGNAŁÓW A ŻŁUDZENIA OPTYCZNE

Słowa kluczowe: *wrażenia zmysłowe, złudzenia optyczne*

Odbiór bodźców z otaczającego środowiska rozpoczyna się od pobudzenia powierzchni recepcyjnej danego analizatora zmysłowego. To pobudzenie jest wynikiem tak zwanego procesu transdukcji, czyli przetworzenia energii działającego bodźca, odpowiadającej na przykład intensywności światła, dźwięku, zapachu czy dotyku, na aktywność neuronalną. Kodowanie anatomiczne rozróżnia tylko bodźce należące do różnych modalności zmysłowych.

W przypadku zmysłu wzrokowego rozróżnia się dwie konkurencyjne perspektywy badawcze w odniesieniu do procesów spostrzegania:

- podejście informacyjne, wyjaśniające proces tworzenia rzeczywistości na podstawie jedynie danych zmysłowych,
- podejście ekologiczne, zwracające uwagę na wyodrębnianie w spostrzeganiu stałych właściwości przedmiotów, które umożliwiają przystosowanie się do środowiska.

Spostrzegane przedmioty są zorganizowane w określonym porządku — dostrzegamy sens logikę zarówno w układzie przestrzennym, dotyczącym ich wyodrębniania, wielkości i lokalizacji, jak i czasowym, dotyczącym również ruchu przedmiotów. Logika percepcji łączy w sobie procesy daleko wykraczające poza te określone specyficznością analizatorów zmysłowych. Powstały obraz wyróżnia zwykle dobrze określona swoim kształtem i miejscem w przestrzeni figurę oraz tło, z reguły w swojej istocie bezkształtne i służące głównie pomocą w lokalizacji.

Koncentrowanie się jedynie na figurze albo „zaburzający wpływ tła”, powidok jako obraz następczy spostrzegania, trwający jeszcze przez chwilę po zakończeniu działania bodźca, kolor a nawet ruch obserwowanego przedmiotu powodują niekiedy występowanie „przekłamania” odbieranego obrazu. W prezentowanym wystąpieniu zostaną przedstawione przykłady „złudzeń optycznych” z próbą wyjaśnienia przyczyn ich powstawania. Ponadto poddana analizie będzie możliwość praktycznego wykorzystania tych zjawisk na przykład w projektowaniu ubiorów, aranżacji wnętrz i branży reklamowej.